

استوما چیست؟

بیمارانی که تحت عمل جراحی استومی قرار میگیرند روی شکم خود دهانه ای به نام استوما دارند. دهانه ساختگی که برای خروج ادرار یا مدفوع روی شکم گذاشته میشود بستگی به محل نام گذاری آن متفاوت است.

■ نمای ظاهری استومی

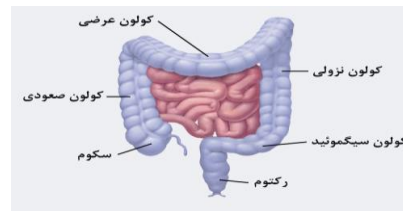
استوما به صورت دائم یا موقت گذاشته میشود. استوما در حقیقت قسمتی از روده است که از شکم خارج شده و توسط بخیه به جدار شکم ثابت میشود. مواد دفعی بدن از این طریق خارج میشود. استوما فاقد پایانه عصبی حس درد است، هیچگونه احساس دردی ندارد، دفع مدفوع از استوما ارادی نمیشود.

ایلئوستومی چیست؟

ایلئوستومی در سمت روده باریک در ناحیه ایلئوم میباشد مدفوع خروجی ایلئوستومی معمولاً حالت مایع و نرم دارد دارای آنزیم های دوره ای میباشد و برای پوست اطراف استوما زیان آور است.

کلوستومی روده ای چیست؟

بسته به محل برش روده و محل قرار گیری استوما مدفوع ممکن است قوام سفت یا شل داشته باشد اگر مربوط به روده بزرگ باشد که در ناحیه صعودی و یا عرضی که مدفوع شل میباشد در ناحیه انتهائی سیگموئید روده بزرگ مدفوع قوام شکل و سفت است

پورستومی چیست؟

انحراف در مسیر دستگاه ادراری به وسیله جراحی است ادرار را قبل از رسیدن به مثانه از طریق سوراخ استوما تخلیه میکند.

چند نکته مهم

چند ماه اول پس از انجام عمل جراحی محل استوما کمی متورم است.

نیاز به استفاده از کیسه های بزرگتر "کیسه های شفاف دارای دهانه تا ۱۰۰ میلی متر" میباشد.

برای ویزیت پزشک بعد از عمل راحت تر و اندازه گیری ترشحات نیز توسط پرستار راحت تر باشد.

رنگ کیسه شفاف باشد که رنگ ترشحات نیز مشخص باشد در صورت خونریزی و وجود تیرگی رنگ خود روده به پزشک اطلاع داده شود.

برآمدگی استوما از سطح پوست باید حدود ۲ سانتی متر از سطح پوست فاصله داشته باشد این برآمدگی اجازه میدهد مواد دفعی را به طور مستقیم داخل کیسه تخلیه شود.

اگر هم سطح پوست باشد ترشحات به جای اینکه داخل استوما برود روی کیسه تخلیه میشود و کیسه نمی چسبد. اگر استوما فرو رفته باشد باعث میشود ترشحات به زیر چسب کیسه برود و پایه چسب جدا شود و پوست اطراف استوما در اثر چسب زدن زیاد آسیب ببیند.

تعویض کیسه کلوستومی

زمان تعویض کیسه استومی صبح ها قبل از غذا و صبحانه می باشد.

کیسه کلوستومی ته باز برای اینکه ترشحات به راحتی تخلیه شود استفاده می شود.

در صورتی که حدوداً یک سوم یا یک چهارم آن پر شده باشد. باید آن را تخلیه کنند چون پر شدن بیش از حد کیسه کلوستومی باعث سنگین شدن و جدا شدن پایه چسب از روی پوست میشود.

پایه چسب کیسه می تواند تا چهار روز روی پوست بماند ولی بعد از چهار روز به علت عدم خون رسانی و عدم بهداشت شخصی نیاز به استحمام دارند

مراقبت از پوست اطراف استوما

استومی بیمار با شامپو بچه و با یک لیف شستشو که زبر نباشد شستشو داده میشود

استومی مانند مخاط داخل دهان حساس است نباید برسازد کرد چون خونریزی می دهد باید با ملایمت شستشو داده شود چون پایانه عصبی ندارد درد را احساس نمی کند.

کیسه ها ضد آب میباشند میتوان با کیسه ها استحمام کرد. ولی بهتر است بدون کیسه به حمام بروند که پوست اطراف استومی هر سه روز یکبار یا هر چهار روز یک بار شستشو داده شود

استومی را نیز با دست و یا لیف نرم با شامپو بچه باید استحمام کرد و پس از استحمام کرم پیشگیری از زخم به اطراف استومی تا ۴۵ دقیقه زده میشود به پوست اطراف استومی استراحت داده میشود و سپس با شامپو بچه باید شستشو شود چون پایه چسب روی کرم نمی چسبد.

آب بابونه با شامپو بچه برای شستشوی اطراف استومی باید استفاده شود و سپس خشک نموده و خمیر استومی به اطراف استومی زده شود. خمیر باعث جلوگیری از نشت ترشحات می کند و نمی گذارد ترشحات به پوست برسد و آسیب ببیند و سپس پایه چسب را به اندازه استومی بیمار به هر شکل که وجود دارد اندازه گیری نموده و برش می دهیم

یاسن اسمہ دواؤ و ذکرہ شفاء

راهنمای بیمار

راهنمای مراقبت از

کلستومی

کد محتوا: ۱۶۱

<http://www.Alzahra.mui.ac.ir>

تلفن پیام گیر: ۰۳۱-۳۶۲۰۲۰۰۸

ایمیل: a.Salamat@azh.mui.ac.ir

✚ سپس روی استومی قرار داده ، حدود یک دقیقه پایه چسب را با دست نگه می داریم تا خوب بچسبد و کیسه را روی پایه چسب فیکس می کنیم .

✚ در صورت زخم شدن پوست اطراف استومی و قرمزی و التهاب و گاهی تاؤل وجود دارد .حتما بستگی به التهاب بیمار نیاز به درمان دارد تا التهاب برطرف بشود

✚ چون گذاشتن کیسه روی زخم و التهاب نیز آن را بدتر می کند پس باید با پانسمان محافظ استومی و کرم محافظ استومی آن را درمان کرد که حتما برای ویزیت باید به پرستار مسلط مرکز مراجعه کنند و تا این التهاب برطرف شود وبتوانند کیسه مجددا روی پوست بگذارند در صورت بروز خونریزی زیاد از بخیه ها اطراف استومی نیز به پزشک مراجعه کنید.

✚ مسائل جنسی در این بیماران نیز قبل از رابطه جنسی کیسه استومی را تخلیه نموده . فعالیت جنسی به شما و استومی شما آسیبی نمی رساند بهتر است بیمار پس از مرخص شدن از کیسه های ته باز مات استفاده کند برای تغذیه بیمار باید روزانه ۸ تا ۱۰ لیوان آب و مایعات بنوشد . تعداد دفعات غذا را زیاد و حجم غذا را کم کند خوب بجود مخصوصا درایلئوستومی ها زمانی که به یک جلسه یا یک مهمانی می روید پیاز ، کلم ، ماهی ، سیر ، انواع حبوبات ، تخم مرغ ، بادام زمینی آن روز میل نکنند ولی از رژیم غذایی حذف نشود باید به مراتب رژیم پر پروتئین داشته باشند نباید بگذارند مدفوع خیلی سفت و یا خیلی شل شود باید به تعادل غذا میل کنند .

تهیه کننده:لنا گودرزی "کارشناس پرستاری
منبع: دانشنامه تخصصی جراحی ۱۳۹۸ درسنامه داخلی جراحی
برونر سوادارت ۲۰۱۸
طراحی و تدوین:محمود نصر اصفهانی "سوپروایز آموزش سلامت "
بروز رسانی دفتر آموزش سلامت الزهرا(س)شهریور ۱۳۹۹

